

TECHNOFILOSOFIE.COM

NIEUWSBRIEF 20 – 11

NIEUWSBRIEF 20

“TECHNOLOGY DOES NOT SOLVE PROBLEMS; PEOPLE DO” – KENTARO TOYAMA

Nieuwsbrief #20

Dit is de tweewekelijkse technofilosofie-nieuwsbrief met een **zorgvuldige**, doch **willekeurige** selectie van de leukste/beste artikelen uit de (internationale) pers, boekentips, video's, ontwikkelingen bij Fontys en (hierboven) een quote. De bedoeling? Je **inspireren**, **vermaken** én aan het **twijfelen** brengen natuurlijk!

THE CLOUD APPRECIATION SOCIETY

Wanneer je maar tijd hebt voor één ding, adviseer ik de [website](#) van de *Cloud Appreciation Society*. In eerste instantie dacht ik dat het een club mensen was met een bovenmatige interesse in flexibele datacenters, maar dat bleek mijn beroepsdeformatie te zijn. De *Cloud Appreciation Society* bestaat uit mensen die graag naar de wolken kijken in plaats van naar datacenters. Ergens lijkt me dat een stuk gezonder. Zoals ze zelf zeggen: “A cloud a day keeps the doctor away!”

UIT DE INTERNATIONALE PERS

Op de website van *Venturebeat* stond een [artikel](#) over AI en de relatie met macht. Het leuke van het artikel is niet zozeer de boodschap, maar vooral dat het helemaal vol staat met heel relevante en nieuwe verwijzingen naar andere initiatieven en websites over AI. Dat maakte het lezen en doorklikken heel erg de moeite waard.

Een nieuwe trend uit Silicon Valley: dopamine-vasten. Het idee is, volgens dit [artikel](#) van de BBC, dat je een tijdje probeert zo weinig mogelijk dopamine aan te maken en dat je daarna veel intensiever kunt genieten van nieuwe dopamineshots. Aanstellerij? Of zijn ze iets op het spoor? Of vinden we het alleen maar interessant omdat het uit Silicon Valley komt?

Op *The Guardian* stond een [artikel](#) over verplichte gezichtsherkenning voor mobiele telefoons in China. Combineer dat met de plannen voor het sociale kredietsysteem en de anti-utopie *Black Mirror* is weer iets dichterbij.

UIT DE NATIONALE PERS

Op filosofie.nl vonden we een korte beschouwing van de [anatomie van AI](#) een fantastische illustratie die in één oogopslag laat zien wat er allemaal nodig is om ervoor te zorgen dat wij onze bevelen kunnen uitdelen aan slimme apparaten. Uit het artikel: “Zo leer je met een planetaire blik te kijken en wordt de discrepantie in de tijd zichtbaar: met je stemcommando bespaar je een paar seconden ten koste van grondstoffen die al miljoenen jaren oud zijn” (Tip van Marco Zondervan).

Hans Schnitzler schreef twee interessante artikelen waarin hij ageert tegen vooruitgangdenken en tegen technologiebedrijven die je willen manipuleren. Ik ben er niet zeker van of hij gelijk heeft. Volgens mij haalt hij een paar dingen door elkaar, maar aan jullie om te oordelen. De artikelen zijn te vinden op [Follow The Money](#) en [NRC](#). Beide sites hanteren een betaalmuur na een aantal artikelen, dus als je er niet bij kunt: sorry. Hetzelfde geldt voor dit artikel in [NRC](#) waarin het nieuwe rapport van het Rathenau instituut wordt besproken. In dit rapport wordt gewaarschuwd voor de schaduwkanten van virtuele en verhoogde werkelijkheden (tip van Ron Mélotte).

Het is altijd goed om gevoelige onderwerpen te vermijden tijdens het kerstdiner. De medewerkers van Facebook worden daarbij geholpen doordat ze hun familieleden kunnen doorverwijzen naar een chatbot. De chatbot geeft antwoord op moeilijke vragen over Facebook. Lees hier het [artikel](#) op nos.nl (Tip van Ruben van Ess).

FOTO

Wat een fantastisch interview met Gerard Cox in de Volkskrant. Niet vanwege Gerard Cox maar omdat Gerard Teletekst en internet moeiteloos door elkaar haalt en daarna internet samenvat met: ‘dat alomvattende gedoe.’ Prachtig. Internet? O, ja dat alomvattend gedoe.’

Meer over de creatieve nalatenschap van Teletekst [hier](#). In de beperking toont zich de meester.

Verdwaald zijn in deze tijd, gaat dat alleen maar over technologie?
‘Daar komt het meestal op neer. Als ik de Volkskrant lees, wat ik elke dag doe, zie ik vaak woorden staan waarvan ik helemaal niet weet wat ze betekenen. Bingewatsten. Benchmark.’

En dan denkt u niet: ik ben benieuwd, ik ga dat eens opzoeken?
‘Nee. Moet ik weer naar boven lopen, de Van Dale open slaan. Een juffrouw bij de televisie zei een keer meewartig tegen mij: ‘Ik moet jou zeker gaan uitleggen wat **Teletekst** is’ - nee, niet **Teletekst**, hoe heet het ook alweer, dat alomvattende gedoe?’

Internet?
‘Dan moet ik jou zeker internet gaan uitleggen, zei die juffrouw: Is goed, zei ik, dan leg ik jou de Renaissance wel uit. Het staat

VIDEO'S

De komiek Sacha Baron Cohen, bekend van Ali G en Borat, doet een gepassioneerde oproep aan sociale media platformen in het algemeen en Mark Zuckerberg in het bijzonder (6 minuten). Voor wie ook nog meer bijtende, maar

intelligente kritiek op Silicon Valley wil lezen, bevelen we dit [artikel](#) op *The Baffler* aan.

Op het IDFA was er veel aandacht voor de documentaire [i-human](#), die volgens deze review niet voor gevorderden is. Dat betekent dat je zelf mag bepalen of de documentaire iets voor jou is.

<https://youtu.be/irwVRMH04eI>

Goede vriendin en mede-Bredanaar Barbara van den Bogaard van UmaMedia maakte de [gratis](#) documentaire Kenniswerk. Kijken (50 minuten).

BOEKEN

Ik las [Geek Heresy](#) van Kentaro Toyama. Interessant boek dat heel overtuigend uitlegt dat het mensen zijn die problemen oplossen in plaats van technologie. Met vele voorbeelden en met veel herhalingen ramt Kentaro zijn boodschap erin: het enige wat technologie doet is versterken! Goede organisaties worden betere organisaties met technologie. Bij slechte organisaties gebeurt er niets. Waarschuwing: het voelde wel een beetje als een leerboek.

BIJ FONTYS / VAN FONTYS

Het project Technology Impact Cycle Tool heeft een subsidie 'gewonnen' voor 2020. Dat betekent dat we kunnen doorbouwen aan de globale defacto standaard.

Het moral lab van Bart Wernaart en consorten stond uitgebreid [beschreven](#) in het Eindhovens Dagblad en op 28 november gaven Mark de Graaf en Eveline Wouters een Fontys for Society college over mens en technologie. Lees er [hier](#) meer over.

NIEUWSBRIEF 19

“HAD MOTHER NATURE BEEN A REAL PARENT, SHE WOULD HAVE BEEN IN JAIL FOR CHILD ABUSE AND MURDER” – DON IHDE

Nieuwsbrief #19

Dit is de tweewekelijkse technofilosofie-nieuwsbrief met een **zorgvuldige**, doch **willekeurige** selectie van de leukste/beste artikelen uit de (internationale) pers, boekentips, video's, ontwikkelingen bij Fontys en (hierboven) een quote (zie ook deze [column](#) of deze heerlijke [robot](#) die quotes bedenkt). De bedoeling? Je **inspireren**, **vermaken** én aan het **twijfelen** brengen natuurlijk!

EEN VIS HERKENNEN AAN ZIJN VINGERS

Wanneer je maar tijd hebt voor één ding, adviseer ik je om je af te vragen waarom kunstmatige intelligentie een vis herkent aan zijn vingers? Waarom robots verkeerd in elkaar gezet worden? Waarom AI ijsjes verzint met namen die heel erg vies klinken? Het antwoord: het is nog niet zo gemakkelijk om kunstmatige intelligentie de juiste opdracht te geven. In deze [video](#) van 10 minuten geeft Janelle Shane een aantal voorbeelden die grappig zijn én aanzetten tot denken (Tip van Marco Zondervan).

Meer van de spreekster, een boek en prachtige voorbeelden op aiweirdness.com.

UIT DE INTERNATIONALE PERS

Nog een tip van Marco Zondervan: een mooi [artikel](#) op *Wired.com* over hoe AI die goed bedoeld is toch heel slecht kan uitpakken. AI wordt ook [besproken](#) op *Mind Matters* waar Roman Yampolskiy op een eenvoudige manier uitlegt waarom superintelligente computers altijd onbetrouwbaar zullen zijn. Immers, als je de besluiten van een superintelligente computers zou kunnen voorspellen, dan had je ze zelf ook kunnen nemen, en is de computer niet superintelligent.

Het begint er steeds meer op te lijken dat Instagram [serieus werk](#) maakt van het verbergen van likes. Overal raken influencers in paniek, maar of het ooit echt gaat gebeuren, is nog maar de vraag. Immers, worden sociale media zonder cijfers nog wel gebruikt? (Tip van Wietse Bijlsma)

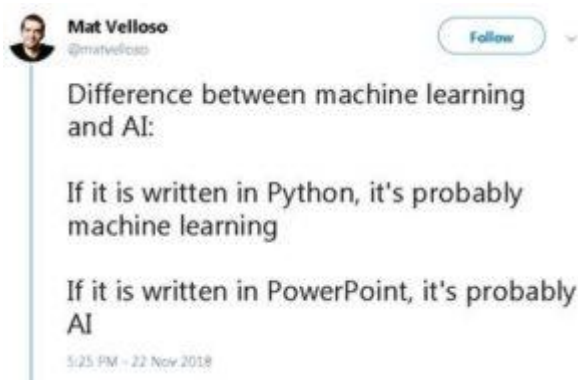
Een paar maanden geleden schreven Maurits Martijn en Jesse Frederik van De Correspondent een artikel waarin ze openlijk twijfelen of online advertenties wel werken. Nu is er een [vertaling](#) voor de Engelstalige Correspondent met wat updates. Goed artikel. Brengt je aan het twijfelen, maar ik heb er ook veel vragen bij, zoals geldt dit ook voor kleine bedrijven? Mijn eigen bedrijf (hesje.com) heeft wél veel baat bij online advertenties. In het artikel zit een geweldige one-liner over *Mad Men* en *Math Men*. Alleen die is het lezen al waard.

UIT DE NATIONALE PERS

Een goed [artikel](#) in de Volkskrant over sociale media die misschien zelfdoding kunnen voorkomen. Werkt het? Is het wenselijk? Helpt het?

In 2011 toonde David Plotz al aan dat het eenvoudig was om in Facebook meerdere keren per maand jarig te zijn en dat je 'Facebookvrienden' je dan gedachteloos blijven feliciteren. Tot wel 3 keer per maand ([artikel](#) op *Slate.com*). Daarna kwam Facebook wel vaker negatief in het nieuws om maar eens een eufemisme te gebruiken. Maar dat betekent niet dat ze ons niet opnieuw kunnen verbazen. Wacht dacht u van een functionaliteit die u in staat stelt om vreemd te gaan (*Secret Crush*) of het verzamelen en exploiteren van menstruatiedata? Zie dit [artikel](#) van RTL Z.

FOTO

VIDEO'S

In plaats van een aantal video's wijzen we je deze keer op [Robin De Film](#), een interactieve animatiefilm vol met ethische dilemma's rondom technologie. Eet een vegetariër wel of geen kweekvlees? Kun je verliefd worden op een algoritme? Leuk gedaan. Grasduinen maar!

Ik adviseer je om op Netflix op zoek te gaan naar de documentaire [AlphaGo](#) (tip van Andres Steijaart). Heerlijke documentaire over de computer (en het team achter computer) die de menselijke Go-spelers versloeg. Indrukwekkend staaltje AI. Indrukwekkend menselijk drama voor de verliezer. Daarna adviseer ik je dit [artikel](#) en bijbehorende [PDF](#) te lezen, waarin de presentaties van AlphaGo door de grote Gary Marcus worden bekritiseerd. En dan, een bakje thee, naar buiten staren, en zelf nadenken.

BOEKEN

Ik las het boek [Nihilism and Technology](#) van Nolen Gertz. Hij gebruikt het nihilisme van Nietzsche om een analyse te maken van de technologie die ons omringt. Taai boek, maar als je doorbijt is het zeker de moeite waard. Hij stelt de fundamentele vraag: als technologie de zaken beter maakt, moeten we dan niet eerst weten wat beter is? Verwacht echter geen vrolijkheid van Nolen Gertz.

Boeken zijn er om door te geven. Dus wil je dit boek, stuur me een mail, en ik stuur de eerste het boek op!

TECHNOFILOSOFIE ON TOUR

Op 21 november deden we mee aan Beyond Media in Tilburg

Op 26 november doen we een sessie bij Logistiek Heerlen

Op 27 november een sessie bij ETEC;

Op 10 december een sessie bij Canon

op 10 december een sessie voor het werkveld van Marketing Management

En in 2020 is ook alweer van alles gepland.

BIJ FONTYS / VAN FONTYS

Bart Wernaert bouwde – samen met anderen – een prachtig moral lab op de Dutch Design Week. Dit is de aftermovie (2.30 min).

<https://youtu.be/cuxljbkqTAY>

De Technology Impact Cycle Tool is inmiddels in Beta en binnenkort gaan we testen. Wil je al een sneak-preview, check dan beta.tict.io

Op 20 november deed ik mee aan een rondetafelgesprek in de Tweede Kamer. Daar pleitte ik – samen met anderen – voor het belang van het nadenken over technologie. Voor technofilosofie! Ook maakte ik zonder de context zorgvuldig te schetsen een opmerking over een app waarmee we studenten gaan helpen om zich te concentreren op de les in plaats van op hun telefoon. Die opmerking zorgde voor lichte consternatie op Twitter, wil je er meer van weten, dan check je dat op [quantifiedstudent.nl](https://www.quantifiedstudent.nl) of hier in een [artikel](#) op *ScienceGuide*.

NIEUWSBRIEF 18

“AS FLIES TO WANTON BOYS WE ARE TO TH’ GODS. THEY KILL US FOR THEIR SPORT” – SHAKESPEARE – KING LEAR, ACT 4,

Nieuwsbrief #18

Dit is de tweewekelijkse technofilosofie-nieuwsbrief met een **zorgvuldige**, doch **willekeurige** selectie van de leukste/beste artikelen uit de (internationale) pers, boekentips, video’s, ontwikkelingen bij Fontys en (hierboven) een quote. De bedoeling? Je **inspireren**, **vermaken** én aan het **twijfelen** brengen natuurlijk!

ERIC CANTONA

Misschien dacht je bij het begin van deze nieuwsbrief: ‘wat een rare quote.’ Wat heeft dat te maken met technologie? Nou, best wel veel. De quote werd aangehaald door Eric Cantona tijdens de Champions League trekking in Monaco. In een bizarre, maar briljante beschouwing van een minuut verbindt hij technologische vooruitgang, het eeuwige leven en hoe dat zal leiden tot meer geweld en oorlogen. Daarna eindigt hij met: “Thank you. I love football.” Mijn advies: lees eerst dit [artikel](#) op QZ en bekijk daarna onderstaande video. Goed luisteren, want ook de ondertiteling van YouTube heeft moeite met het Engels van de Franse voetbalheld en filosoof.

https://youtu.be/INiT1cA_Eqk

UIT DE INTERNATIONALE PERS

Evgeny Morozov werkte een aantal jaar aan het bouwen van een soort alternatieve Google. Hij noemt het [The Syllabus](#) en het is een plaats waar je alleen maar gebaseerd op inhoud en niet op ‘clicks’ de allerbeste artikelen, boeken, podcasts, video’s en papers vindt. Voorlopig is het echter vooral een nieuwsbrief. Ik weet nog niet zeker of er echt veel intelligentie achter het systeem zit of dat Evgeny doet alsof om ons op de één of andere manier te ‘trollen.’ Hoe dan ook, de inhoud van de nieuwsbrief is interessant. Veel gelezen wordt de nieuwsbrief volgens mij echter niet, want ik kwam een warm aanbevolen video tegen die ‘al’ 114 views had.

Amerikaanse onderzoekers vonden in een [onderzoek](#) van acht jaar een relatie tussen luchtkwaliteit en gewelddadige criminaliteit. Ze concluderen dat een investering in betere luchtkwaliteit kan leiden tot een kostenbesparing van 1.4 miljard omdat er dan minder criminaliteit is. Het ging overigens alleen om gewelddadige criminaliteit. Niet om stelen. Ik had meteen een aantal vragen. Was dit geen toeval? Hoe zit het met oorzaak en gevolg? En hoe zit het The Walking Dead, een wereld met schone lucht én geweld? Het downloaden van het rapport kostte 35,95 dollar en daar haakte ik af.

Twitter stopt met politieke advertenties (zie [deze Tweet](#)). Dat is gewoon een heel goed besluit. *Less is more*. Soms is het beter om een losgeslagen systeem uit te zetten dan pleisters te blijven plakken, die weer nieuwe problemen geven. Het betekent dat de jongens uit Silicon Valley moesten toegeven dat soms problemen onoplosbaar zijn en, geloof me, dat is een grote én belangrijke stap.

Google heeft met zijn Adwords 'onze' woorden omgezet in geld. Daarom is *cloud* duurder dan *sunny*. Als je jezelf ooit weer eens afvraagt wat jouw woord waard is, dan hoef je alleen maar te Googlen. De artieste Pip Thornton maakt kassabonnetjes van klassieke gedichten op basis van de kosten van Google Adwords. Zo weten we precies wat een gedicht waard is.

Seth Meijers heeft een nieuwe show op Netflix met een speciale knop waarmee je alle grappen over Trump kunt skippen. [Hier](#) het artikel op The Verge (tip van Ruben van Ess).

UIT DE NATIONALE PERS

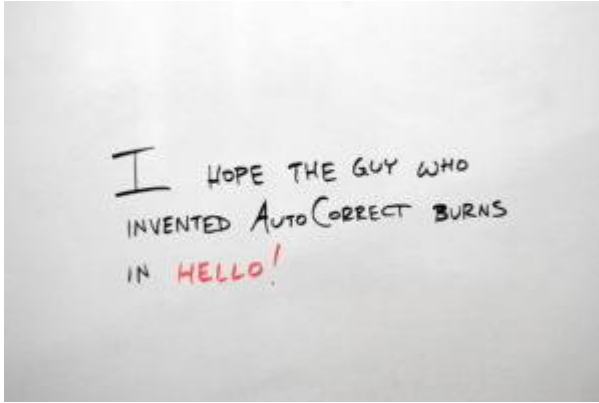
Emma Curvers is een beetje klaar met alle 'smartphonehaat', zo schrijft ze in haar [column](#). Ik vind dat ze zich niet heel goed heeft verdiept in het onderwerp. Er is bijvoorbeeld een groot verschil tussen je smartphone en een aantal 'verslavende' apps, die moet je niet op één hoop gooien. Daarnaast kun je inderdaad veel gave dingen doen met je smartphone, maar dat neemt niet weg dat de meest bekeken content op YouTube al jaren kattenfilmpjes zijn. Maar goed, oordeel vooral zelf.

Minder schokkend nieuws: je wordt gevolgd als je op porno-sites surft. De meeste sites zijn lek en cookies van Facebook en Google houden je in de gaten. Zelfs je voorkeuren zijn niet veilig stelt dit [artikel](#) in het AD. Nu is het wachten op die éne hack waarna je op internet de naam van je collega kunt invullen en dan een keurig lijstje krijgt met voorkeuren. Dat wordt een populair gezelschapsspel op kantoor.

FOTO

[Talk to Transformer](#) is een neurologisch netwerk dat in staat is om zinnen af te maken. Het netwerk raadt ook de volgende zinnen en doet dat best wel goed. Dezelfde techniek zie je ook als je gewoon als een gek op gesuggereerde woorden klikt op je iPhone. Dan worden er best mooie zinnen gemaakt, maar soms gaat het ook mis. Pas sms'te ik (jawel) iemand met de tekst: 'even plannen maken voor vnv!' en mijn iPhone maakte ervan: 'even plannen maken VN-Vredesmacht.' Dat was toch echt een lichte overschatting van mijn invloed.

En wat zou de uitvinder van de autocorrect hier allemaal van vinden?

VIDEO'S

Wij mensen zijn ingewikkelde wezens. [Hier](#) staat bijvoorbeeld een mooie opsomming van al onze cognitieve vooroordelen. Dat ziet er moeilijk uit. Maar dat betekent niet dat we redelijk eenvoudige te manipuleren zijn. Marco Zondervan wees ons op onderstaande geanimeerde video waarin dat perfect uitgelegd wordt door Robert Cialdini.

<https://youtu.be/kv0sOX6Alrk>

BOEK

Ik las [Origin](#) van Dan Brown. Het is een typische Dan Brown-thriller. Houterige personages, ongeloofwaardig plot (met een wel heel slimme AI), te dik, ver onder mijn niveau en dus onmogelijk om weg te leggen. Snel uitgelezen. Het enige wat ik er van geleerd heb, is dat ik boeken van Dan Brown stiekem lekker vind.

Ook las ik *Hoe word ik succesvoller dan mijn collega's* van Rob Urgert en Joep van Deudekom. [Hier](#) is de PDF. Best leuk, en er zitten heel veel onderzoeken in die je laten nadenken over alle tekortkomingen van data. Ik heb er veel voorbeelden voor workshops uitgehaald. Overigens ben ik al succesvoller dan mijn collega's. Jij toch ook?

TECHNOFILOSOFIE ON TOUR

Op 6 november spraken we bij DAIR
Op 13 november doen we een Comedy Class in de LocHal
Op 14 november doen we een sessie bij DADD
Op 21 november doen we mee aan Beyond Media in Tilburg
Op 26 november een sessie bij Logistiek Heerlen
Op 2 december de technofilosofie-cursussen bij ETEC
Op 10 december een sessie bij Canon
op 10 december een sessie voor het werkveld van Marketing Management

En in 2020 is ook alweer van alles gepland.

BIJ FONTYS / VAN FONTYS

Op 30 – 31 oktober en 1 november deden we de Masterclasses in Seats2Meet. In totaal 108 mensen volgden één of meerdere modules. De onderwerpen waren Algemeen, Aandacht, Data, AI, Werkelijkheid en Platform. De reacties waren heel positief. Technofilosofie is hot. Alle presentaties en gegevens worden gedeeld, maar pas komende week. Was u niet op de bijeenkomsten, check dan technofilosofie.com voor alle materialen.

De Technology Impact Cycle Tool is inmiddels in Beta en binnenkort gaan we testen. Wil je al een sneak-preview, check dan beta.tict.io

Op de Onderwijsdagen stond een student van de Design Academy, die samen met medewerkers van Fontys impressies heeft gemaakt van geheel nieuwe toetsenborden voor kinderen. Dat wordt hoog tijd, zeker als je weet dat 'QWERTY' bedacht is om juist niet te stel te kunnen typen. Haar naam is Marie Panken, eind dit jaar is het definitieve project af.

NIEUWSBRIEF #17

“ALGORITHMS ARE OPINIONS EMBEDDED IN CODE” – CATHY O’NEIL

Nieuwsbrief #17

Dit is de tweewekelijkse technofilosofie-nieuwsbrief met een **zorgvuldige**, doch **willekeurige** selectie van de leukste/beste artikelen uit de (internationale) pers, boekentips, video’s, ontwikkelingen bij Fontys en (hierboven) een quote. De bedoeling? Je **inspireren**, **vermaken** én aan het **twijfelen** brengen natuurlijk!

CHRIS GILLIARD

Wanneer je maar tijd hebt voor één ding, verdiep je dan eens in het twitter-account van [Chris Gilliard](#). Chris is een professor Engels die zich bezighoudt met ‘digital redlining’: de heruitvinding van discriminerende activiteiten door technologie. Ik volgde een sessie van hem in Chicago, heb een half uurtje met hem gepraat en was onder de indruk. Daarna las ik [dit artikel](#) en raakte ik nog verder onder de indruk. Ook verzamelt Chris bewijzen van digitale discriminatie en hij tweet deze onder de twitternaam [@hypervisible](#) (ondanks dat hij een problematische relatie heeft met Twitter). Volgen die man!

UIT DE INTERNATIONALE PERS

Jeff Bezos, die van Amazon, kwam onlangs in het nieuws omdat zijn bedrijf [bedorven voedsel verstuurt](#). Amazon doet, misschien moet ik zeggen uiteraard, vaag over zijn verantwoordelijkheden in dezen. Voor de duidelijkheid, Jeff Bezos is ook de man die gratis [scholen van de toekomst](#) wil lanceren volgens de principes van Amazon. Het kind is uiteraard de klant!

En dan nu wat spionagenieuws. Om te beginnen maakte een hotelketen uit Japan zijn excuses omdat zijn ‘receptie-robots’ te hacken waren, zodat perverselingen via de streaming optie de video uit de hotelkamers mee konden kijken. Dat is al best bizar, maar als je [het artikel](#) goed leest, dan wordt het pas echt vreemd. Let vooral op onderstaande passage over dinosaurusbots.

“The Henn na Hotel is staffed by robots: guests can be checked in by humanoid or **dinosaur reception bots** before proceeding to their room.”

Wat?!

Op de Washington Post [lezen we](#) hoe steeds meer Amerikaanse ouders hun kinderen digitaal volgen om te controleren of ze wel op school zijn en hoe de kinderen manieren bedenken om hun stalkende ouders van zich af te schudden.

En in de tussentijd zijn de werknemers van Google verbaasd over [een bericht](#) dat ze bespioneerd worden door hun werkgever middels een extensie in de Chrome

Browser. Ik twijfel wat ik het meest opvallend vind: dat Google zijn medewerkers bespioneert of dat de medewerkers verbaasd zijn. Eén van de medewerkers noemde het 'creepy'. Yeah, right.

Er zijn al heel veel artikelen verschenen die uitleggen dat de impact van sociale media niet overschat moet worden. Bepaalde boodschappen uit social media worden vooral verspreid door de 'gewone, mainstream' media, die continu op Twitter kijken en zo die boodschappen de wereld in slingeren. Op die manier wordt alles wat op sociale media verschijnt uitvergroot. Douglas Rushkoff bekijkt in [dit artikel](#) door die bril het fenomeen Trump.

UIT DE NATIONALE PERS

Een [artikel in NRC](#) van Evgeny Morozov waarin hij uitlegt waarom de 'techno-elite' moreel failliet is en waarom TED-talks afgeschaft moeten worden.

Op [Nu.nl](#) las ik dat bij Allianz de gegevens zijn gestolen van 2,3 miljoen Nederlanders. Ik las deze vakantie ook het boek van Huib Modderkolk (Het is oorlog en niemand die het ziet – zie bij boeken) en dan ga je dit soort berichten toch anders lezen.

FOTO

In de nieuwste versies van Photoshop en in een aantal apps zit de mogelijkheid om toeristen te verwijderen van foto's van populaire attracties. Dus, je neemt een foto van de piramide bij het Louvre, je veegt softwarematig de toeristen weg, en hup, mooie foto. Het lijkt mij een klassiek geval van symptoombestrijding. Het aantal toeristen verminderen is complex. De foto's aanpassen veel makkelijker. Dat past perfect bij onze insta-waardige wereld waar dingen niet leuk hoeven te zijn, maar vooral leuk moeten lijken.

En deze foto zag ik op een conferentie voorbijkomen. Vond ik veelzeggend:

VIDEO'S

De video met een deepfake van deze nieuwsbrief is een tip van Danny Bloks. Indrukwekkende deepfake-met-uitleg waarbij de stemmen van 20 beroemdheden gebruikt worden. De video en uitleg staat onder deze [link](#).

BOEK

Het was herfstvakantie en ik zat 18 uur in een vliegtuig, dus veel gelezen:

- Ik las – zoals zovelen – [De meeste mensen deugen](#) van Rutger Bregman. Wanneer je vaker boeken van hem leest, zit er veel herhaling in, maar toch ook veel nieuwe inzichten. Het leuke is dat Rutger ook zijn eigen eerdere inzichten corrigeert en daarmee aantoont écht te durven twijfelen. Hier en daar komt de impact van technologie en sociale media voorbij, maar voor mij nog niet voldoende;
- Ik las [Het is oorlog. Maar niemand die het ziet](#) van Huib Modderkolk. Als lezer is het heel prettig dat Huib ook als een beginner in de wereld van de cyberspionage stapt, en dat je dus echt met hem mee betrokken wordt in deze bizarre wereld. Absolute aanrader.
- Ik las [De Platformsamenleving](#) van José van Dijck, Poell en De Waal als voorbereiding op de masterclass platform. Beetje saai, wel zo nu en dan interessant.

BIJ FONTYS / VAN FONTYS

Vorige week zijn de eerste resultaten van de studentprojecten rondom Quantified Student gepresenteerd in Chicago ([lees er hier meer over](#)).

Deze week waren er verschillende exposities van Fontys op de DDW, zoals het [Moral Lab](#) van Bart Wernaarts (e.a.) en de expositie [No More Sleep](#) op Strijp T. Daarnaast gaven Steven Vos en Colette Cuijpers [een college](#) over technologie in de sport.

Ook werd deze week het ontwerp afgerond van een Technology Impact Cycle Tool welke live gaat als beta op 14 november.

NIEUWSBRIEF #16

“VROEGER LAS JE DE KRANT. NU WORD JE DOOR DE KRANT GELEZEN” – MAXIM FEBRUARI

Nieuwsbrief #16

Dit is de tweewekelijkse technofilosofie-nieuwsbrief met een **zorgvuldige**, doch **willekeurige** selectie van de leukste/beste artikelen uit de (internationale) pers, boekentips, video's, ontwikkelingen bij Fontys en (hierboven) een quote. De bedoeling? Je **inspireren**, **vermaken** én aan het **twijfelen** brengen natuurlijk!

FRANK KOLKMAN

Wanneer je maar tijd hebt voor één ding, bekijk dan het werk van de Nederlandse ontwerper [Frank Kolkman](#). Zijn werk omvat onder meer een synthetische hoorn van een neushoorn, een do-it-yourself operatierobot en een droommachine. Leuk om rond te kijken in de vreemde, maar vaak ook veelbetekenende ideeën van deze Nederlandse ontwerper.

UIT DE INTERNATIONALE PERS

Op de website Vox.com stond een [interessant artikel](#) waarin een journalist zich afvraagt of dit de belangrijkste eeuw is in de geschiedenis van de mensheid. Dat zou best kunnen, alhoewel de 22ste eeuw ook heel belangrijk schijnt te worden, heb ik horen zeggen.

Wat moeten we hier nu weer van denken: Een [airbag-helm](#) die opblaast op het moment dat je van de fiets valt. Voor maar 300 euro. Het lijkt een goed idee, maar ik heb er een dubbel gevoel bij. Waarom weet ik nog niet. Misschien omdat het er zo belachelijk uit ziet (tip: Ron Limborgh).

De discussie met betrekking tot gezichtsherkenning gaat vaak over de relatie tussen burgers en de overheid, maar nu de software beter en goedkoper wordt, verandert de discussie. Wat als scholen ook gezichten kunnen herkennen? En festivals? Voetbalclubs? Huiseigenaren? En ga zo maar door. Daar zitten de meeste mensen niet op te wachten en dus ontstaat er een tegenbeweging, zoals we lezen in dit [artikel](#) van MIT Technology review. Dezelfde tegenbeweging lijkt ook op gang te zijn als het om *voice-assistants* gaat, zoals de Amazon Echo. Zie daarover dit goede [artikel](#) uit de Guardian (tip van Ruben van Ess).

We weten dat technologie leidt tot een nieuwe manier van nadenken over ons rechtssysteem. Op technofilosofie.com staan er een aantal artikelen over. Maar dat je ook veroordeeld kunt worden tot een schadevergoeding omdat je de verkeerde emoticons hebt gebruikt, was nieuw voor mij. En dat is raar, want het bijbehorende [artikel](#), is uit 2017.

UIT DE NATIONALE PERS

Deze nieuwsbrief heeft soms een beetje een negatieve toon met al die artikelen over bedrijven die data stelen, klimaatopwarming, privacyregels, spionage, tegenvallende computers en ga zo maar door. Maar technologie doet natuurlijk meestal fantastische dingen. Lees dit [artikel](#) maar eens van RTL Z over de manier waarop technologie de Oktoberfesten mogelijk maakt. Dan zie je pas hoe belangrijk technologie echt is (tip van Bart van de Weijer).

In het NRC (achter de betaalmuur na vijf artikelen) stond een [verhaal](#) van Stine Jensen over de jacht op likes en wat je ertegen kunt doen. Niet heel nieuw allemaal, wel goed geformuleerd. Ook het artikel in De Volkskrant over de opkomst van [GoFundMe](#) vond ik erg interessant. Wat is nu eigenlijk een goed doel?

Tijdens de Dutch Design Week is er een interessant project waarbij je je kunt [inschrijven](#) om 835 privacy-regels voor te lezen (elke dag van 11.00 uur s'morgens tot acht uur 's avonds) die vervolgens in één klik van 0,0146 seconde zullen worden geaccepteerd.

In Vrij Nederland een uitgebreid interview met Maxim Februari, één van de interessantste denkers over data en digitalisering.

FOTO

Geef een computer miljoenen foto's van auto's en vraag: bedenk eens een nieuwe auto. Dan krijg je dit. Knap, maar ook een beetje saai. Deze foto's tonen aan dat de verbeeldingskracht van de computer vooralsnog vaak een saaie variatie op het verleden is.

VIDEO'S

Jaron Lanier was ooit een pionier op het gebied van VR maar is inmiddels, vind ik, één van de interessantste denkers over onze digitale maatschappij. Zijn mening over data en sociale media formuleerde hij in dit [boek](#), maar je kunt ook deze [drie korte video's](#) bekijken in een nieuwe videoserie van de NY Times.

Twee weken geleden hadden we het over Generative Adversarial Networks: computers met verbeeldingskracht die zaken kunnen verzinnen, en waarmee je fantastische dingen kunt doen. Of juist hele slechte dingen, zoals Fake News. Een mooi voorbeeld is digital puppetry. Daarmee kun je jezelf op een video laten dansen als een hele goede danser. Dat verklaart, waarschijnlijk, waarom ik tijdens de slotscène van Disney's Alladin dacht: wat kan iedereen toch goed dansen. Niet dus. Een GAN aan het werk. Fake!

<https://youtu.be/PCBTZh41Ris>

BOEK

Ik las [Soonish](#) van Kelly en Zach Weinersmith. Het boek doet een gedegen studie naar nieuwe technologische trends waarschijnlijkheid dat die werkelijkheid worden.

Deze studie wordt afgewisseld met melige grappen en nog meligere cartoons. Beetje vreemd, supernerdy. Maar goed, er staan wel een hoop interessante observaties in.

BIJ FONTYS / VAN FONTYS

Zoals al eerder aangekondigd, doet Bart Wernaart een supertof project tijdens de Dutch Design Week. Bezoekers worden bewust gemaakt van kwesties rond ethiek en kunstmatige intelligentie, door zelf uitgedaagd te worden een AI te trainen. Lees er hier [meer](#) over, of beter bezoek de DDW.

Christien Bok van Surfnet schreef een [artikel](#) in Scienceguide over het gebruik van data voor studenten.

NIEUWSBRIEF #15

“NO VISUAL IS WORTH A THOUSAND WORDS” – GRAPHIC MATTERS

Nieuwsbrief #15

Dit is de tweewekelijkse technofilosofie-nieuwsbrief met een **zorgvuldige**, doch **willekeurige** selectie van de leukste/beste artikelen uit de (internationale) pers, boekentips, video's, ontwikkelingen bij Fontys en (hierboven) een quote. De bedoeling? Je **inspireren**, **vermaken** én aan het **twijfelen** brengen natuurlijk!

IMAGENET ROULETTE

Wanneer je maar tijd hebt voor één ding, upload dan je foto naar [Imagenet Roulette](#). Op deze website kun je een foto uploaden en vervolgens krijg je een beschrijving terug. Je wordt geclassificeerd en dat gaat veel verder dan onschuldig vermaak. De site laat zien wat er gebeurt als technische systemen getraind worden met problematische trainingsgegevens. Ik had er ook last van, kijk maar eens hoe Imagenet uw favoriete technofilosoof kwalificeerde.

UIT DE INTERNATIONALE PERS

Eén van mijn favoriete tijdschriften is *Sports Illustrated* omdat ze échte onderzoeksjournalistiek bedrijven en vervolgens artikelen schrijven die een mengeling zijn van journalistiek en literatuur. Het online technologiemagazine *Wired* doet sinds kort ook een poging, zoals in dit [artikel](#) over Tony Aiello, een brute moord en een Fitbit. Oordeelt u zelf.

Op technofilosofie.com proberen we uit te leggen waarom u harder na moet denken als u iets gaat doen met data. Maar dat weet u natuurlijk al lang. Eén van de problemen is dat mensen weinig verstand hebben van getallen. David Spiegelhalter geeft in dit [artikel](#) een paar mooie voorbeelden rondom de Brexit!

De strips van Dilbert zijn wereldberoemd en vaak ook erg waar. Ruben Spruijt, vriend van technofilosofie.com, maakte een [uitgebreid overzicht](#) van de allerbeste Dilbert – strips met het onderwerp technologie. Bedankt Ruben.

UIT DE NATIONALE PERS

Telecomprovider Simyo deed een [onderzoek](#) naar het gebruik van smartphones. Er wordt een bekende fout in de presentatie gemaakt: smartphonegebruik en het gebruik van een paar verslavende apps worden op één hoop gegooid. Niettemin, het blijft een fijne visualisatie.

Ik sta al een tijdje op podia te vertellen over verslaving aan apps op de mobiele telefoon. Soms vertel ik ook over dopamine. Dat verslavende stofje in de hersenen dat vrijkomt wanneer onze apps ‘ons roepen’. Maar klopt dat allemaal wel? Na het lezen van [dit artikel](#) in De Volkskrant, waarin staat er nog nooit goed onderzoek naar is gedaan bij mensen, denk ik er een stuk genuanceerder over.

Trendwatcher Jarno Duursma schreef een fijne [paper](#) over de verbeeldingskracht van de machines (108 pagina’s).

Naar aanleiding van de nieuwsberichten over de plannen om een digitale waakhond voor algoritmes op te richten, werd ik gewezen op dit al wat oudere initiatief van SETUP, met de klaagrobot [Paaltje](#): een interessant kunstproject met een diepe waarheid.

FOTO

In Breda startte vorig weekend het [Graphic Matters Festival](#) met als thema Information Superpower. Ik wandelde er rond en had het vooral erg naar mijn zin bij de posters van en over datavisualisaties.

VIDEO'S

Ik was vooral enthousiast over deze recensie van de onderstaande video van 19 minuten: "This is the least confusing video on neural networks I have ever watched, but I still do not understand." Het is een beetje saai en technisch, maar niet te saai en technisch voor mensen die willen weten hoe neurale netwerken werken.

<https://youtu.be/aircAravnKk>

BOEK

Ik las [De Goede Zoon](#) van Rob van Essen. Het speelt zich af in een wat vage, dystopische toekomst met robots, kunstmatige intelligentie en zelfrijdende auto's waarmee je best wel goede seks kunt hebben. Ik vond het een vreemd boek en ik weet ook niet of ik het wel een goed boek vond. Maar, stuur me een mail, en vind het zelf uit!

NIEUWSBRIEF #14

“EVERYONE IS BORN A GENIUS, BUT THE PROCESS OF LIVING DEGENIUSES THEM” – R. BUCKMINSTER FULLER

Nieuwsbrief #14

Dit is de tweewekelijkse technofilosofie-nieuwsbrief met een **zorgvuldige**, doch **willekeurige** selectie van de leukste/beste artikelen uit de (internationale) pers, boekentips, video's, ontwikkelingen bij Fontys en (hierboven) een quote. De bedoeling? Je **inspireren**, **vermaken** én aan het **twijfelen** brengen natuurlijk!

‘ VR IS BULLSHIT’

Wanneer je maar tijd hebt voor één ding, adviseer ik dit [artikel](#) van Douglas Rushkoff over Virtual Reality en Augmented Reality. Rushkoff is een criticus van alles wat uit Silicon Valley komt, maar hij maakt een paar valide punten. Ben jij zo iemand die, net als ik, dacht dat VR kan helpen om grip te kweken voor zieken/soldaten/vluchtelingen/daklozen door hun situatie te simuleren, lees dan vooral dit artikel.

UIT DE INTERNATIONALE PERS

Ik schreef afgelopen vrijdag een [column](#) over emoticons, oma's en appeltaart. Die column was gedeeltelijk geïnspireerd door dit [artikel](#) waarin een boek besproken wordt over internettaal. Online taal is volgens de schrijfster een betere taal. Oordeel zelf. Overigens wees Danny Bloks mij op kunstmatige intelligentie die onduidelijke beelden van beveiligingscamera's (bijvoorbeeld van gezichten) weer scherp kan maken. Maar werkt dat wel? Boing Boing liet ze los op emoticons. De resultaten zijn verontrustend.

Je hoort vaak dat onze banen straks weg-geautomatiseerd worden. Maar wat als zou blijken dat dat allemaal tegen gaat vallen? Dat voorspellen echt moeilijk is, zeker als het om de toekomst gaat? Dit [artikel](#) van de Economist bespreekt het scenario van de robotrevolutie die nooit tot stand kwam. Maar voor het geval de Economist ernaast zit, wijzen we je op een [lijst](#) van de BBC met 100 zaken die de beroepen van de toekomst gaan beïnvloeden!

UIT DE NATIONALE PERS

Facebook en Instagram experimenteren steeds uitgebreider met het afschaffen van 'likes' ([artikel](#) Volkskrant). De vraag is waarom? Immers het tellen van likes is een belangrijk element in het verslavingsontwerp van Facebook en Instagram. In deze [column](#) betoogde ik al dat het leven op sociale media een verslavend spelletje is. Waarom dan toch afschaffen? Omdat het aantal terugloopt, misschien? Of zijn deze bedrijven echt hun leven aan het beteren?

Alles wat datadriven is, is een slecht idee. Data gebruiken is prima, maar dan moet je juist harder nadenken, niet minder hard. Een mooie verzameling van gemanipuleerde grafieken staat in dit artikel op [LinkedIn](#) van Martin van Bers van de Gemeente Tilburg.

Thijs Pepping schreef met twee anderen dit [artikel](#) in de Volkskrant over onze grip op onze identiteit. Iets wat we beter niet aan de technologiebedrijven kunnen overlaten.

FOTO

Ik ben begonnen in het boek *Soonish* over Emerging Technologies, met complexe hoofdstukken over geavanceerde nucleaire technologie die afgewisseld worden met melige cartoons, zoals hieronder. Officieel Nerd-proof en ook nog actueel, gezien de branden in Brazilië.

VIDEO'S

De [afleveringen van PowNed / TMI over aandacht](#) (uitzending gemist) zijn zeker de moeite waard. De filmpjes zijn snel, informatief en grappig (als deze humor je ding is). Mijn zoon, 12, is in ieder geval een fan.

Het is, denk ik, een beetje off-topic maar ik ben de laatste tijd verslaafd aan filmpjes van volwassen mannen die Styrofoamvliegtuigjes door een sporthal gooien. Hypnotiserend, en sinds ik er naar kijken, suggereert YouTube steeds nieuwe filmpjes. Dat is dan weer wel on-topic.

<https://youtu.be/8IQbF0IK-f4>

Don with the Wind! Ik vraag vaak aan studenten of ze denken dat technologie dé oplossing is voor klimaatproblemen. Die vraag zal minder vaak positief beantwoord gaan worden, nu The Don zich ermee bemoeit.

<https://youtu.be/ZQJkwYh1vfk>

BOEK

Ik las het boek [Biohacking van Peter Joosten](#). Heel interessant boek waarin hij heel gestructureerd uitlegt wat er allemaal in zijn wereld speelt en wat al die terminologie nu precies betekent. Al die informatie wordt overgoten met leuke voorbeelden en eigen ervaringen. Peter schrijft namelijk niet alleen over Biohacking, hij doet het zelf ook.

TECHNOFILOSOFIE ON TOUR

Op 19 september doen we een sessie op de Kadenza Kennisdag;

Op 19 september doen we een sessie bij PanCompany

Op 20 september een sessie voor de iAdviseGroup;

Op 24 september een sessie bij de minor Your Future Work

Op 8 oktober een app -sessie voor het werkveld

Op 13 oktober presenteren we de Quantified Student App in Chicago

Op 22 oktober doen we een sessie bij een bedrijvensessie in Deventer

Op 14 november doen we een sessie bij DADD

Op 10 december een sessie bij Canon

BIJ FONTYS / VAN FONTYS

We zijn weer gestart met het aan het werk zetten van studenten. De volgende projecten zijn afgetrapt:

1. Een stagiair onderzoekt hoe je écht slimme vergaderkamers maakt;
2. Een afstudeerder bouwt een ethische chatbot;
3. Een afstudeerder bouwt een Tec 4 Society kennisplatform;
4. Twee groepen studenten ontwerpen een chatbot die je helpt om je relatie met je telefoon te managen;
5. Drie groep studenten gebruiken screentime data om je bewust te maken van de invloed van je telefoon op je studie.

NIEUWSBRIEF #13

”THE GOAL OF THE FUTURE IS FULL UNEMPLOYMENT, SO WE CAN PLAY” – ARTHUR C. CLARKE

Nieuwsbrief #13

Dit is de tweewekelijkse technofilosofie-nieuwsbrief met een **zorgvuldige**, doch **willekeurige** selectie van de leukste/beste artikelen uit de (internationale) pers, boekentips, video's, ontwikkelingen bij Fontys en (hierboven) een quote. De bedoeling? Je **inspireren**, **vermaken** én aan het **twijfelen** brengen natuurlijk!

SUPERCREEPY

Wanneer je maar tijd hebt voor één ding, bekijk dan bovenstaande video. Het betreft een oud interview uit 2008 van David Letterman met komiek Bill Hader. In het interview imiteert de komiek achtereenvolgens Tom Cruise en Seth Rogen, maar als hij dat doet, verandert hij in die personen, middels een deepfake. Het gaat echter zo subtiel en smooth, dat je echt goed moet kijken. Heel creepy. Gelukkig zijn er ook nog dingen die je niet kunt faken, zoals een digitale detox, zie dit [artikel](#) in de Volkskrant.

<https://youtu.be/VWrhRBb-1Iq>

UIT DE INTERNATIONALE PERS

Wist je dat we van heel veel geneesmiddelen niet weten waarom ze werken, maar wel dát ze werken. Het geneesmiddel is het resultaat van *trial and error*. Dat is een probleem als je meerdere geneesmiddelen gebruikt, een soortgelijk probleem doet zich voor bij kunstmatige intelligentie. Jonathan Zittrain noemt het idee dat we weten *dat* iets werkt, maar niet *hoe* iets werkt een 'intellectuele schuld' in dit superinteressante [artikel](#) in The New Yorker.

Er wordt veel gezegd over het Chinese Social Credit systeem waarbij de Chinezen punten kunnen scoren en verliezen op basis van hun gedrag. Vaak wordt de vergelijking gemaakt met de aflevering Nosedive van Black Mirror en wordt het Chinese systeem als waarschuwing gebruikt. Maar hoe zit het nu precies en welke verhalen zijn waar en niet waar? Hier een inzichtelijk [artikel](#) op Wired.

Geweldig [artikel](#) op OneZero van George Dyson waarin hij uitlegt dat een systeem dat simpel genoeg is om uit te leggen, niet intelligent kan zijn. En dat elk systeem dat zich écht intelligent gedraagt, daarmee niet uit te leggen is. Daarmee wordt 'goede' kunstmatige intelligentie een mythe.

Hier staat een [lijst](#) uit The Guardian waarin 53 essentiële technologietermen worden uitgelegd.

UIT DE NATIONALE PERS

Een oudje, maar wel een mooie samenvatting: Wouter van Noort, journalist van het NRC en uitgever van een geweldige nieuwsbrief, ging naar een topconferentie over AI en trok zijn conclusies in dit [korte artikel](#).

Mijn favoriete columnist is Nico Dijkshoorn, maar die schrijft over voetbal. Op een goede tweede plaats komt Maxim Februari. In juli schreef hij een [column](#) over hoe wij consumenten alles van waarde verwoesten. Lezen!

Mooi [artikel](#) in de Volkskrant over Tinder en de invloed van de kapitalisering van de relatie.

Ik ga in de zomer altijd naar festivals. Dit jaar was ik op Sziget waar Florence (van The Machine) het publiek ocriep om de smartphone weg te doen. Het leuke was dat er massaal gehoor aan werd gegeven. Althans een minuut of tien. Sowieso is filmen op een festival een slecht idee, zoals we lezen in dit inzichtelijke [artikel](#) op VICE.

FOTO

Ken je dat? Dat je een ijsje bestelt bij een ijswagen en al wachtend op de lekkernij zware diesel-uitlaatgassen in staat te ademen? Dat is straks verleden tijd want Nissan lanceert de eerste elektrische ijswagen ([artikel](#) in The Guardian). Dat is vooruitgang. De bel op de wagen is vervangen door een slimme knop die de precieze locatie tweet. Dat, beste vrienden, is géén vooruitgang (tip van Ruben van Ess).

VIDEO'S

We kennen allemaal de term 'fake news'. Next Level is de fake nieuwslezer. Dat is niet iemand die fake news opleest, maar een 'fake' iemand, die echt nieuws leest. Het is nog geen Harmen Siezen, maar 'hij' is best goed. Hierbij een bijbehorend [artikel](#). Of wat dacht u van de robotpriester ([artikel](#) op Nu.nl)?

<https://youtu.be/MHPI1uH9IU>

Hier een Non-Stop [kunstwerk](#) gebaseerd op 'smartphone-bewegingen'.

BOEK

Ik las [Fully Automated Luxury Communism](#) van Aaron Bastani. Het idee van het boek is dat we moeten nadenken over het einde van het kapitalisme. Immers, kapitalisme is gebaseerd op schaarste en straks leven we in een wereld vol overvloed. Overvloed in werkkrachten (robots/ai), overvloed in eten en drinken (kweekvlees, moleculaire wijn, etc..) en overvloed in energie (de zon). Als alles gratis wordt, wat doen we dan? In dit boek, vol wilde ideeën, staat het begin van een antwoord.

BIJ FONTYS / VAN FONTYS

Tim Schut downloadde de e-pub 'Appen is het Nieuwe Roken' en merkte op dat mensen tegenwoordig alles wat belangrijk is bij elkaar stoppen: hun smartphone van

1000 euro met daarbij ingestoken de bankpas en een ID-bewijs. Hoezo uitlokking?
Om dat tegen te gaan maakte hij een alternatieve insteek voor het hoesje.

NIEUWSBRIEF #12

”IT’S LIFE JIM, BUT NOT AS WE KNOW IT” – THE FIRM

Nieuwsbrief #12

Dit is de tweewekelijkse technofilosofie-nieuwsbrief met een **zorgvuldige**, doch **willekeurige** selectie van de leukste/beste artikelen uit de (internationale) pers, boekentips, video’s, ontwikkelingen bij Fontys en (hierboven) een quote. De bedoeling? Je **inspireren**, **vermaken** én aan het **twijfelen** brengen natuurlijk!

DEEPNUDE

Wanneer u maar tijd heeft voor één ding, lees dan dit artikel over een nieuwe vorm van deepfakes. Nick Clegg van Facebook (verderop in deze nieuwsbrief komen we hem nog tegen) maakt in een interview verschil tussen **cheapfakes** (crappy manieren om iets te ‘faken’) en **deepfakes** (hoogwaardige manieren om iets te faken). In dat geval is de software Deepnude een echte deepfake. Je uploadt een foto van iemand met kleren, en de software berekent de naakte variant. De maker noemt zichzelf geen gluurder, maar tech-enthousiasteling. Right!

Update: de software is inmiddels offline ([artikel op AD](#)) maar ik heb het geprobeerd en het werkt!

UIT DE INTERNATIONALE PERS

De plannen van Facebook met cryptovaluta Libra waren natuurlijk hét nieuws van de afgelopen weken. Dit [artikel](#) op Wired geeft een prima uitleg en duiding. Dit [artikel](#) van Forbes vult aan met een aantal extra (positieve) argumenten.

Op technofilosofie.com/privacy verzamelen we slimme manieren om je privacy te beschermen. Dat gaat van 3d-maskers naar fitbit-schommels, tot manieren om een willekeurig socialmediaprofiel te maken. Een nieuwe manier om advertentie-trackers te omzeilen werd gepresenteerd door Firefox. Je kunt [daar](#) kiezen voor een profiel (hypebeast, doomsday, influencer, filthy rich) en vervolgens stort de website de cookies van 100 andere websites vol. Tof. Hier een [artikel](#) daarover op Variety. Overigens wees Bart van de Weijer mij op de [nieuwe optie van Google](#) om je data automatisch na 3 maanden te verwijderen. Wat ik dan weer interessant vind, is om te weten of de conclusies, die uit je data zijn getrokken ook verwijderd worden. Ik denk van niet.

Peter Joosten (die van Project Leven) wees me op een video van de Russische biohacker/bioartist Vladimir Kaigorodov die, gezeten in badkuip met een schapenmasker op, zichzelf injecteert met het DNA van het beroemde kloonschaap Dolly. Dat is zo vreemd, en ergens toch relevant, zodat het perfect is voor deze nieuwsbrief (met [hier](#) uitleg op biohackinfo.com).

Voor iedereen die heel snel van alles wil weten over plantaardig 'vlees' en de onmogelijke Whopper van de Burger King, is dit een heel goed [artikel](#) (op Next Nature). Lees daar ook over het voedsel van de toekomst en de bijbehorende [expositie](#). Heb je zelf binnenkort een conferentie en wil je gaaf overkomen en heb je nog wat geld over dan kun je ook de Bistro-in-Vitro-voedselkar [bestellen](#) met kweekvlees.

En, tenslotte ging directeur (en held) Tristan Harris van het Centre for Humane Technologie in gesprek met de Amerikaanse Senaat. Een inhoudelijk verslag met rijk geïllustreerde argumenten, staat [hier](#) (Gizmodo). Let ook op de vrouw op de achtergrond op de foto in het artikel. Die heeft het stukje over manipulatie door social media nog niet begrepen.

UIT DE NATIONALE PERS

Als je in een wijk woont die gekocht is door Google ben je dan een inwoner of een proefdier in een laboratorium? Als je koeien melkt met een robot, maar je hebt geen toegang tot de data, kun je dan je wel je verantwoordelijkheid nemen? Marco Zondervan wees ons op twee interessante artikelen die het vergaande belang van eigenaarschap van data illustreren. Dat gaat veel verder dan persoonsgegevens. Kort gezegd: data-eigenaarschap moet liggen bij mensen die de 'juiste problemen' willen oplossen. Een artikel stond op [WAAG](#) over een stadsproject van Google (Sidewalk Labs) en eentje in de Groene over '[datagriërs](#)';

Stel je heet Sjarrel de Charon. Dat is best grappig, toch? Vrolijke naam. Dat past eigenlijk niet bij iemand die content moderator is op Facebook en gespecialiseerd is in mensen die in zichzelf snijden om aandacht te krijgen. Goed [stuk](#) van Linda Duits van Bits of Freedom.

Hét nationale nieuws van de afgelopen weken was misschien wel het app-verbod op de fiets. Dat leidde natuurlijk tot interviews met fietsers, gesprekjes met de politie en een explosief toegenomen verkoop van smartphonehouders (artikel op [RTL Z](#)). Het leidde echter nog niet tot een discussie over *waarom* we die telefoon maar niet los kunnen laten in druk verkeer.

FOTO

In de nieuwsbrief van Next Nature Network stuitte ik op deze foto van AI-Da, een humanoïde, robot-portrettekenaar. Meer informatie, ook over een expositie, vind je op 'haar' eigen [website](#).

VIDEO'S

Een interview van Nieuwsuur met Nick Clegg, topadviseur van Facebook. Mijn gevoel is dat Nick nog steeds een beetje in de ontkenningfase zit, maar oordeelt u zelf (14 minuten).

https://youtu.be/RT_0Ka58two

Deze kunstinstallatie van Dries De Poortere is een automaat waarmee je instagramlikes kunt kopen (0.40- seconden)

<https://youtu.be/uMxjHTTDcpl>

Oké, ik ben een enorme fan van John Oliver, dus ik vind zijn video's al snel leuk, diep, inzichtelijk en gewoon gaaf. Maar deze, over e-commerce en Amazon is een absolute must voor iedereen die wel eens iets online bestelt. Iedereen dus (21 fantastische minuten!).

<https://youtu.be/d9m7d07k22A>

BOEK

Ik las, als lid van het Next Nature Network [het boek](#) Next Nature van Koert van Mensvoort. In het boek zet Koert alle inzichten die hij op allerlei manieren uitdraagt, nog eens netjes op een rijtje. Lekker om te lezen en vol met interessante omdraaiingen. Bijvoorbeeld, dat er alleen maar ongerepte stranden zijn, als mensen ze hebben aangeharkt, anders liggen ze vol met plastic. O, ironie.

BIJ FONTYS / VAN FONTYS

Janienke Sturm, lector Mens en Technologie, wees op dit interessante [rapport](#) (link naar website met rapport) over de toekomst van AI (PDF, 97 pagina's, voor op het strand). En, er verscheen ook een [rapport](#) van de EU met ethical guidelines voor AI.

Er was een [bijeenkomst](#) in de Lochal in Tilburg over opvoeden in een digitale wereld met o.a. Colette Cuijpers en vragen als: zou u likes kopen voor uw kinderen, zodat ze populairder worden?

Het project 'May I have Your Attention Please?' waarin studenten onderzoeken hoe je met je smartphone de balans kunt herstellen tussen je smartphone en je studie, gaat meteen na de zomer van start in twee minors. Later meer.

NIEUWSBRIEF #11

”EEN KIND KAN DE WAS DOEN (EEN ROBOT NIET)” – ROBERT WENT

Nieuwsbrief #11

Dit is de tweewekelijkse technofilosofie-nieuwsbrief met een **zorgvuldige**, doch **willekeurige** selectie van de leukste/beste artikelen uit de (internationale) pers, boekentips, video's, ontwikkelingen bij Fontys en (hierboven) een quote. De bedoeling? Je **inspireren**, **vermaken** én aan het **twijfelen** brengen natuurlijk!

NERDS IN PARADISE

Wanneer je weinig tijd hebt, bekijk dan dit stukje huisvlijt over onze maatschappij die gemodelleerd is naar de inzichten van witte, jonge, technische, veelal Amerikaanse ingenieursmannen. Nerds dus.

<https://youtu.be/plQuDvHPPuQ>

UIT DE INTERNATIONALE PERS

Laten we beginnen met een lekkere dosis dystopie. We maakten een paar weken geleden een 'samenvatting' van het boek van Shoshana Zuboff. Deze Amerikaanse auteur beweert dat technologiebedrijven streven naar het omzetten van elk menselijk gedrag in data. Deze data worden dan weer gebruikt om gedrag te voorspellen en te manipuleren. De afgelopen weken zagen we een paar artikelen over deze ontwikkeling. Dit [artikel op The Verge](#) gaat in op de geheimen die bedrijven uit ons stemgeluid kunnen halen (leuk als je een Google Home in huis hebt). Dit [artikel uit Financial Times](#) (wel even registreren) laat zien wat er te leren valt door iemand digitaal in de ogen te kijken. En voor wie dat nog niet genoeg is, hebben we ook nog dit [artikel op SupChina](#) over hoofdbanden die de hersengolven en daarmee de aandacht van de leerlingen meten en – lekker transparant – op een dashboard laten zien (tip van Erdiñç Saçan).

Vind je privacy belangrijk? Natuurlijk! Dan is het tijd om goed na te denken over op welke manier je anoniem wilt browsen. Op dat gebied zijn er veel ontwikkelingen. Dit goede [artikel op Wired](#) zet ze op een rijtje. Voor wie wil weten wat zijn slimme apparaatjes in zijn huis allemaal stiekem verklappen aan anderen, bouwde Princeton de [IoT – Inspector](#). Open Source. Gratis.

UIT DE NATIONALE PERS

Twitter is een dankbare bron voor onderzoekers. Vooral omdat de data zo toegankelijk zijn en eenvoudig om te doorzoeken maar dat maakt ze nog niet tot een waardevolle bron. Ze vormen geen spiegel, eerder een lachspiegel volgens dit artikel in [de Volkskrant](#). Of zoals René van der Gijp ooit concludeerde over een Twitterrel

rondom zijn persoon: “ik zit niet op Twitter, dus wat mij betreft is er geen rel. Althans, er stond niemand voor mijn deur.”

Ik las weer een hoop artikelen over verslaving aan social media en de relatie met onze smartphone. Zo wees iemand mij via social media (o, ironie) op de website overmijnlike.com, ik las een goed [artikel in NRC](#) over de impact van de smartphone met 3 mooie conclusies: smartphone-jongeren zijn (1) braver, (2) betrokkener en (3) gestreter. Daarnaast denken ze zelf ook veel na over hun relatie met technologie. Een goede zaak, lijkt mij! En, als laatste, lekker tegendraads, een pleidooi voor meer selfies ([in de Volkskrant](#)).

Tenslotte, voor mensen zoals ik, die geloven dat appen het nieuwe roken is, hier een [artikel op RTL Z](#) dat een vergelijking trekt tussen filtersigaretten en de privacy-maatregelen van Google en Facebook. Schone schijn, inderdaad (Tip van Ruben van Ess).

MEME

VIDEO'S

Ik weet niet hoe het met u is, maar als ik naar onderstaand filmpje kijk voel ik van alles en ben ik vóór de robot (2.42 min).

https://www.youtube.com/watch?v=CAoegG_k2_A

Trevor Noah van de Daily Show legt even haarfijn uit wat 5G is, waarom het belangrijk is, en waarom Amerika aan het verliezen is (6 min).

<https://youtu.be/CEQTo9usai4>

Documentaire (21 minuten) van overmijnlike.com over social media gebruik.

<https://youtu.be/uK2S7MUxkpl>

BOEK

Ik las [The Game](#) van Alessandro Baricco. Een soort archeologische zoektocht naar de impact van digitalisering op onze maatschappij. Ik las er een hele hoop nieuwe inzichten in en de meest fantastische – en originele – beschrijving van het fenomeen Fake News. Ook vond ik het leuk om te lezen hoe Baricco de verbinding legt tussen Space Invaders (het eerste spelletje) en hoe alles later een spelletje werd. Van likes verzamelen tot een restaurant boeken. Zijn observaties over beweging, het einde van de twintigste eeuw en post-digitaal (gaat te ver om dat uit te leggen) zijn de moeite waard.

Overigens, boeken zijn er om door te geven. Dus wil je dit boek, stuur me een mail, en ik stuur de eerste het boek op!

BIJ FONTYS / VAN FONTYS

Erdinç Saçan schreef een inzichtelijk [artikel op Marketing Facts](#) over de status van Blockchain.

Op 13 juni was er de Aan Tafel Sessie over verslaving aan social media met input van mijn persoon en Herm Kisjes van Fontys. Hij is mede-auteur van het boek [Socialbesitas](#) wat ik nu aan het lezen ben.

Onderzoek: We hebben weer aardig wat stappen gezet op het gebied van de technologie impact toolkit. Op [deze pagina](#) op www.technofilosofie.com kun je volgen wat we aan het doen zijn. En hier de [voortgang/aankondiging](#) van het andere traject rondom ethiek en data.

TENSLOTTE

Je mag deze nieuwsbrief gewoon doorsturen. Wil jij of anderen zich abonneren? [Dat is gratis en kan hier](#). Als je vragen hebt, mail me dan op rens@technofilosofie.com

Heb jij een artikel, een tip, een boek of een quote die je wil bijdragen? Mail me dan op rens@technofilosofie.com.

Deze nieuwsbrief verschijnt elke twee weken op maandag!